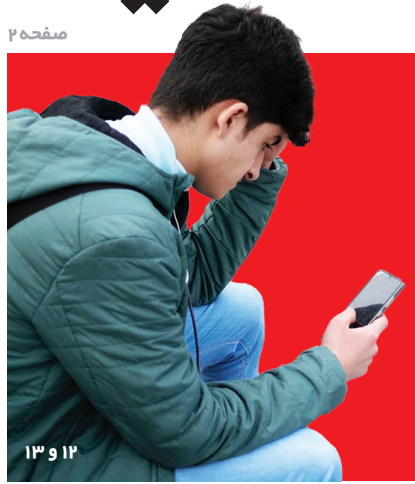

اختلاف در تفسیر قانون را به رسانه نکشاند

صفحه ۲

مخاطب را کانالیزه نکنید

یکی از پیام‌رسان‌های داخلی با سوءاستفاده از سیاست تقویت پلتفرم‌های ایرانی فضای غیرواقعی نسبت به عموم جامعه درست می‌کند

روزنامه خبری-تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید رادیو مضمون:
روایت‌های جنگ

فرهنگستان

شماره مسلسل ۳۶۲۸
پهلویشبه ۲۱ تیر ۱۴۰۲
۲۳ دیماه ۱۴۴۴
۱۲ خرداد ۲۰۲۳
شماره ۳۹۱۰

www.fdn.ir | Wed | 12 Jul 2023 | vol.15 | No. 3910 | 16 Pages

ایران، ۸ ماه قبل از انتخابات

یادداشت تحلیلی محمدزعیم‌زاده:

تبارشناسی جریان‌های سیاسی پس از وقایع پاییز ۱۴۰۱
بانسبت‌سنجی ایده‌ها و انتظارات جامعه ایران

درباره آمار دکترهای فراری از مالیات اختلاف وجود دارد

داستان ادامه‌دار کارتهخوان پزشکیها

۱۶»

«فرهنگستان» عملکرد سامانه «ن» وزارت علوم در نخستین سال فعالیتش را بررسی کرد

کمتر از ۱۰ درصد نیازها ایده گرفتند

۶»

۲ استاد دانشگاه چشم‌اندازی از وضعیت هوش مصنوعی ترسیم کردند

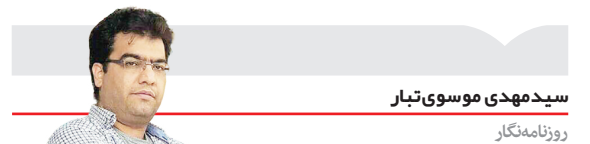
پاسخ به ۲۱ سوال درباره آینده هوش مصنوعی

۸»

یادداشت

طالع اگر مدد دهد یا زنده‌باد شانس

نسخه «هادی» باتک‌داوری «شانسی»

سید مهدی موسوی تبار

روزنامه‌نگار

«... در رحمان ۱۴۰۰ است که طرف از موقعیت اجتماعی استفاده می‌کند تا به جایی برسد... در اینجا اشاره مستقیم می‌کنم این فردی است که از نظام و از اسلام و مذهب و اعتقادات سوءاستفاده می‌کند. رضا گلزار در آینه بغل کسی است که پولدار اصل و نسب‌دار است و از قبل پولدار بوده است. این بخشی از گفت‌وگوی آبان ۱۴۰۰ «فرهنگستان» با منوچهر هادی است. بخشی که به‌تنهایی شاید همین ابتدای مطلب، تکلیف مخاطب با این نوشته و آقای کارگردان را روشن کند. اما با دقت در آثار اخیر هادی متوجه می‌شویم که مساله فراتر از این است. از هادی از آن زمان تا الان دو سریال «نیسان آبی» و «نیوکمپ» پخش شده‌اند. داستان «رحمان ۱۴۰۰» و دو مجموعه اخیر حول یک خانواده ضعیف از نظر اقتصادی و ساکن اطراف تهران تعریف شده است. البته گاهی مانند «آینه بغل» یک خانواده مرفه کنار اینها قرار می‌گیرد تا فاصله طبقاتی هم نمایش داده شود.

هادی در همان گفت‌وگو مدعی است که خانواده‌های فقیر را می‌شناسد و گرسنگی را نچشیده اما همسایه گرسنه را دیده است. او همان‌جا تجویز نسخه زندگی مسالمت‌آمیز فقیر و غنی در کنار هم را رد نمی‌کند اما در دو سریال اخیر حرف دیگری می‌زند که موضوع بحث این نوشته است. هادی به‌مثابه طبیب یا مصلحی که ناامید شده، حالا سراغ گزینه دیگری رفته است. او در کارهای اخیرش عامل تلاش در زندگی را رسماً نادیده می‌گیرد و از عامل «بخت و شانس» به‌عنوان یکی از مهم‌ترین راه‌های خوشبختی نام می‌برد. زندگی خانواده «سرچشمه» با تلاش و کوشش فرزندان و اطلاعات عمومی و هوش بالای مرد خانواده به جایی نرسیده و از یک جایی به بعد مادر خانواده فهمیده که برای رسیدن به خوشبختی باید در قرعه‌کشی مواد خوراکی شرکت کند و پدر هم باید به مسابقات تلویزیونی راه یابد. فرزندان پسر از فوتبال و سینما به جایی نرسیده‌اند و حق شان خورده شده و برای دیده شدن نیاز به شانس یا لابی دارند. بی‌ارزش کردن اهمیت تلاش و کوشش افراد و خانواده‌ها، فارغ از میزان واقعیتش، چه پیامی برای جامعه دارد؟ توجه به شانس و اقبال به‌عنوان تنها راه ممکن برای رسیدن به موفقیت، یعنی عبور از فضیلت کسب علم و کوشش برای آنهایی که هنوز هم به آینده و ساختنش امید دارند. شکست در یک مسابقه تلویزیونی برای مردی که اطلاعات عمومی‌اش فوق‌العاده است اما به‌خاطر ندانستن تعداد صفرهای یک میلیاردر، شمش طلا را از دست می‌دهد، فاجعه است اما آیا تمام دلایل این شکست همین چیزهایی است که هادی می‌گوید؟ موفقیت در همه‌جای دنیا مبتنی بر شانس و اقبال است؟ این همان نگاهی نیست که در فیلم‌فارسی‌ها و فیلم‌های بالیوودی به‌وفور دیده می‌شود؟

هادی در همان مصاحبه ادعا می‌کند که برای فقر این بخش از مردم احترام قائل است و هیچ وقت آنها را به‌سخره نگرفته اما آنچه در عمل

به تصویر می‌کشد استهزای تلاش نافرجام مردمی است که تنها راه سعادت‌شان، بلند بودن پیشانی‌شان است. مردمی که در آینه بغل به طعنه ۹۶ درصد عنوان می‌شوند و در سریال‌های بعدی از تعبیر «ما» برای آنها استفاده می‌شود. تکرار دیالوگ «به‌جای کار می‌کنی» برای توجیه وجود فاصله طبقاتی در آثار اخیر منوچهر هادی و همچنین تأکید روی اینکه خوب زندگی کردن یک جایی پاداش خواهد داشت، هم در راستای همان تفکری است که پیش از این گفته شد.

با پذیرش این نکته که کارگردان قرار نیست مداوا کند و همان شناخت بیماری، مهم‌ترین کارکردش است هم باید پرسید که هادی از کدام بیماری حرف می‌زند؟ اشاره به فاصله طبقاتی، انگشت گذاشتن روی عامل بیماری نیست. هادی از کدام ارتباطات بیمار گفته و کدام گره را به مردم و مسئولان نشان داده است؟ با فرض اینکه پولدار خوب در جامعه هست و فقیر نیز باید به امید رسیدن شانس و همسطح شدن با وی، در کنار هم به خوبی و خوشی زندگی کنند به یک جامعه عادلانه می‌رسیم؟ وقتی از سرگرمی همراه با پیام حرف می‌زنیم، دقیقاً منظورمان همین مجموعه‌هایی است که به‌عنوان سریال‌های طنز در تلویزیون و شبکه نمایش خانگی پخش می‌شوند و هرکدام تفکری را ترویج می‌کنند. سریالی که بدون پیام پخش شود، خطرش به‌مراتب کمتر از سریال‌هایی است که پیام منفی یا ناامیدی را در افراد و جامعه القا می‌کنند. به سریال‌های کم‌دی موفق دنیا نگاه کنید؛ در خنده‌دارترین سکانس‌هایشان همچنان امید می‌دهند و حواس‌شان هست که کسی از آینده خودش ناامید نشود، فارغ از جامعه و حاکمیتی که در آن زندگی می‌کند. هنرمند قرار نیست راهکار ارائه دهد و امید‌واهی پمپاژ کند اما قرار هم نیست امید و انگیزه را در بین افراد بکشد و آنها را حواله دهد به بختی که معلوم نیست سعد است یا نحس.

به تصویر کشیدن خانواده‌های متوسط در یکی، دو دهه اخیر همراه با اقبال مخاطبان بوده و سریال‌های رضا عطاران و سعید آقاخانی و این اواخر مجموعه پایتخت هم نمونه‌ای از همین دست هستند. خانواده‌هایی که سختی می‌کشند اما همچنان تلاش می‌کنند و البته که در عین همراهی مخاطب، لیخند هم به لب‌ها می‌نشینند. به نمونه‌هایی که ذکر شد دقت کنید؛ حتی وقتی خسته می‌شدند و اصطلاحاً کم می‌آوردند هم باز نیرویی آنها را به تحرک و امید می‌دادند و مخاطب همین حس را در زندگی خودش می‌دید و دنبال می‌کرد. خانواده متوسط یا پایین شهری تمام تلاشش را می‌کرد و در نهایت به نتیجه می‌رسید یا نمی‌رسید. «آقا ماشاءالله»، «تقی و ارسطو» و «آقاهاشم» به‌مراتب از خانواده و پدر خانواده سرچشمه، بیشتر سختی کشیدند اما صرفاً دست به دامن شانس و اقبال نشدند و زمین خوردند و بلند شدند مخاطب را هم با خود همراه کردند. قرار نیست سریال‌هایی در مدح شرایط فعلی ساخته شود، قرار نیست الکی خوش باشیم و خودمان را گول بزنیم اما حق هم نداریم دیگران را ناامید کنیم و وابسته به شانس و بخت و اقبال نشان بدهیم. به قول جناب سعدی: به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل / و گر مراد نیابیم به قدر وسع بکوشم.

مضمون

رادیو مضمون، کاری از گروه پادکست‌های همیشه در میان و روزنامه فرهنگستان

روایت‌های
سکان‌های
جنگ

فصل جدید رادیو مضمون منتشر شد!

@radiomazmoon

آگهی مناقصه عمومی

شماره ۴۰۲/۴۰۲

موضوع مناقصه: احداث ۱۰ دستگاه ساختمان پایگاه اورژانس با سازه پیش ساخته LSF در مناطق مختلف تهران، شناسه آگهی ۱۵۲۶۲۷۲ اورژانس استان تهران

صفحه ۱۱

صدای نخبگان، نگاه جوانان

روزنامه فرهنگستان

FARHIKHTEGAN

farhikhteganonline